

VISIONS, SILENCIS FOSCORS CAMÍ DE RETORN

ovni 2018 www.desorg.org
Arxius de l'Observatori

CCCB Sala teatre ENTRADA LLIURE
8 - 11 de març de 19h a 23h

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

Fa un parell d'anys – tot just després de l'OVNI de La frontera com a centre –, i potser com a conseqüència del mateix, vam entrar en introspecció, i en aquell espai obert cap endins se'ns anaven repetint una i altra vegada les imatges d'un film de Bela Tarr, *El Cavall de Torí* (1). En especial tres seqüències:

En la primera, un home gran porta amb penes i treballs un carro rural molt feixuc a través d'un paisatge dominat per la boira. Poc a poc, anem entreveient la particularitat de tant d'esforç: el conductor és manc i el carro pensat per a dos cavalls és arrossegat només per un. Alguna cosa falta en aquest món desolat, un profund desequilibri al mateix temps l'esquerda i el paralitza. La matèria, mutilada d'allò que l'ànima, mutilada d'ella mateixa, pateix esclafada pel seu propi pes i s'enfonsa pel seu extrem cec. El més mínim gest, el més mínim esforç, fins i tot el d'alimentar-se, resulta penós.

En la segona escena, apareix un personatge que es llança en un monòleg lúcid i frenètic en què assenyala la deriva del món: "tot queda degradat des que ha estat adquirit... Tot el que toquen, ho degraden, i ho toquen tot. Comprar, degradar, ... degradar, comprar, o altrament dit, tocar, comprar i així degradar... (...). Un cataclisme que prové del judici de l'home sobre ell mateix".

Paraules a les quals el conductor del carro respon amb un lacònic "Deixa't estar de bestieses". (2)

I llavors el vent, l'erm, la solitud.

En la tercera, cap al final del film ... els dos protagonistes, pare i filla, en caure la fosca de la nit intenten encendre alguna làmpada o si més no una espelma, però la llum no pren. La llum ja se n'ha anat d'aquest món.

La llum se'n va del món.

Com dèiem al principi, aquestes tres seqüències se'ns van quedar dins durant mesos i mesos com un loop, com a intuïcions d'un possible camí que, al mateix temps, ens engolien imperceptiblement en la seva boira. Vam intentar orientar-nos-hi, però a penes ens podíem veure la mà estesa al davant, per tant vam caminar un temps a través de l'invisible, i poc a poc vam aprendre a confiar en aquella boira, en aquell no saber, en aquell no veure-hi amb els ulls, fins que en certa manera ens hi vam reconèixer en ella ... Quan aquest estat es va assentar, el vam compartir amb el rizoma del qual havia nascut ovni, i va ser així com un parell de persones ens van parlar de la mort i de les morts (3) ... i com inesperadament el "Camí de retorn" va brollar de dins la boira, sense negar-la, sinó incorporant-la com a vel protector del misteri que a cada instant ens envolta i ens penetra.

Aquest OVNI de la boira se'ns mostra així com un viatge anímic pel món intermedi, per l'experiència de la mort física i les morts de l'ego.

Plantejat no com una programació habitual de vídeo, sinó com un ritual de pas en el qual les visions (vídeos), els textos, els sons, rituals i respiracions, s'entrellacen amb silencis i foscors compartides.

Ens agradaria obrir la visió (4), obrir-nos la consciència al fet que això que anomenem cine, vídeo... aquestes estranyes projeccions de llums i ombres que dibuixen mons i vides, paisatges i sentiments, es donen a la cova de la sala fosca. I és en aquesta foscor compartida o solitària on s'incuben les visions dels mons... abans que s'estableixin les fronteres entre el que és real o irreal, el son i la vigília, la vida i la mort... Visions sobre una pantalla blanca que romandrà blanca quan les visions dels mons desapareguin. (5)

Potser així es tanca una vella ferida en la nostra cultura i vides, es reuneixen els hemisferis, s'obren altres ulls i el cavall de Torí ja no es apallissat. (6)

Per no escindir la mort de la vida, cada dia iniciarem el viatge per les portes del son - germà bessó de la mort - i del trànsit, endinsant-nos en els rituals de comiat i dissolució del cos.... Contemplacions de la dissolució que ens aboca a la contemplació agraïda de la vida.

Així doncs, Camí de Retorn s'obre com un ritual de pas, un recorregut que recomanem fer sencer cada dia, per a un bon transitar per paisatges d'ànim intensos i no sempre fàcils, que potser ens ajudaran a recuperar la percepció de la qualitat il·limitada, in-apropiable, irrepresentable, d'allò que és Real.

abu ali

(1) El cavall de Torí (A Torinói ló com a títol original en hongarès) és una pel·lícula del 2011 dirigida per Béla Tarr i Ágnes Hranitzky. https://es.wikipedia.org/wiki/El_caballo_de_Tur%C3%ADn

(2) Transcripció del monòleg de El Cavall de Torí: <http://kathiesmith.blogspot.com.es/2012/03/turin-horse-script.html>

(3) Penso en Palmar Álvarez Blanco, en Marco Antonio Regueiro, ... i també en totes les persones que ja ens han deixat durant aquest llarg període de recerca.

(4) Abu Ali, *Abrir la Visión*, 2016 _ <http://www.al-barzaj.org/2016/10/abrir-la-vision.html>

(5) Una imatge que sovint utilitza Ramana Maharshi.

(6) La versió més estesa sobre el que va succeir diu que Nietzsche caminava per la Piazza Carlo Alberto, quan un sobtat aldarull, que causava un cotxer en castigar el seu cavall, va atreure la seva atenció. Nietzsche va córrer cap a ell i es va llançar al coll del cavall per protegir-lo amb els braços, desmaiant-se tot seguit a terra.

8 març – dijous

Altzaney, *Vano Arsenishvili i Nino Orjonikidz*.

30min, 2012, Geòrgia.

Els pobles de les Gorges del Pankisi (Geòrgia) creuen que tots els afers importants de les seves vides i morts s'han de resoldre mitjançant la mediació d'una autoritat elegida, una dona, Altzaney.

Istishara, *abu ali*, 14min, 2004, Marroc.

Somnis i mort. El somni com un passatge entre mons paral·lels, un cap esborrador dels límits entre allò real i allò irreal, entre la vida i la mort.

SUB TERRAE, *Nayra Sanz*, 7min, 2017, Espanya.

Sub terrae.

Bagong Silang, *Zena Merton*, 11min, 2012, Filipines.

Un curt que reflecteix la vida quotidiana d'una comunitat que viu en el cementiri de Manila. La pobresa rural combinada amb una capital terriblement superpoblada expliquen per què milers de famílies s'han vist forçades a ocupar els cementiris de la ciutat.

In Purgatorio, *Giovanni Cioni*, 70min, 2009, Itàlia.

El culte de les ànimes del purgatori, a Nàpols; es diu que els morts són abandonats, sense nom. Diuen que criden en somnis, però de vegades apareixen enmig de la multitud. Aquests morts demanen un reconeixement, llavors s'adopta un crani, un dels milers de restes humanes del soterrani de la ciutat.

Tewahedo Fasika, *Vincent Moon*, 7min, Etiòpia.

Cerimònia de la Setmana Santa a l'església de Debran Berhan Selassie, Etiòpia.

Shiva's Flesh, *Yorgos Avgeropoulos*

50min, 2007, Grècia, La Índia.

Varanasi, Benarés, és la ciutat de Shiva, ciutat també de la mort, coneguda per la seva devoció i pels seus crematoris, on hi viuen els sadhus i els aghoris; aquests darrers cobreixen els seus cossos amb la cendra dels morts i demanen menjar fent servir un crani humà com a bol.

9 de març – divendres

Stendalli, Suonano Ancora, *Cecilia Mangini*, 11min, 1959, Itàlia.

Ploraneres del sud d'Itàlia, poema de Pier Paolo Pasolini.

La Vida en Armonía, *abu ali*, 15min, 2018, Marroc.

Conversa amb una dona que renta i fa massatges a les dones que van a l'hamman (banys públics), ajuda a néixer els nens del barri, i a rentar els seus morts.

The Aghori, 8min, 2017, La Índia.

Antic enginyer convertit en aghori.

For the Birds, *Keith Sanborn*, 7min, 2000, EUA.

Cants d'ocells en addició... pas de la foscor negra a la llum blanca.

Emily Died, Reel 80 of Five Year Diary

Anne-Charlotte Robertson, 27min, 1994, EUA.

Una de les cintes del seu diari de cinc anys, un relat catàrtic i devastador, delicat i meditatiu, que ofereix un autoretrat extraordinàriament franc i revelador d'una artista i una dona que lluita per comprendre els desitjos i les ombres fosques que van definir el seu món.

Sleep has her house, *Scott Barley*, 90min, 2017, Regne Unit.

Les ombres dels crits s'enfilen més enllà dels turons. Havia passat abans. Però aquesta serà l'última vegada. Els pocs que queden ho senten, i es retiren a les profunditats del bosc. Criden dins la foscor, mentre les ombres s'extingeixen, dins la terra. Una experiència hipnòtica contemplativa, somnolent, semblant a pintures que es mouen. Una pel·lícula que barreja accions en viu, fotografia i imatges dibuixades a mà.

10 de març – dissabte

Sueño y Visión, Xavi Hurtado, 22Min, 2010, Colòmbia, Espanya.

El següent document visual és l'extracte d'una compilació de memòries xamàniques pertanyents a la cultura Nasa de Tierra Adento, als voltants del volcà Yadx (Nevado del Huila, Cauca, Colòmbia).

Santo Daime (Compilació), Vincent Moon, Hadrien La Vapeur, Corto Vaclav, 40min, 2013, Brasil.

Ritual del Sant Daime. Sincretisme a Brasil de la cultura popular catòlica d'origen portuguès, esclaus negres i cultura indígena amazònica. Amb ús de l'Ayahuasca.

Penelope has a Voice, (messages num. 1 - 6)

Eulalia Valladosera 13min, 2017, Espanya.

“(…) Estem abandonant la Terra mica en mica / deixant enrere el nostre servei a la humanitat i a la vida en general,/ els motors i les ones dels vostres satèl·lits són ferides als nostres cors i cervells/ per on se'ns escapa l'amor (...)”.

Dying at Grace, Allan King, 87min, 2003, Canadà.

Cinc pacients terminals en la unitat de cures pal·liatives d'un hospital a Toronto comparteixen amb nosaltres la seva última experiència – una porta que tots hem de travessar. Resulta dur enfrontar-nos a la mort però també profundament enriquidor. La pel·lícula reflecteix l'extraordinària generositat dels pacients, les seves famílies, els amics, i el personal mèdic. És un regal de gran valor per als vius.

Khen Rimponche, 7min, 2011, La Índia.

Cremació del cos del Lama Khen Rimpoche, i la cerca de pedres precioses entre les seves cendres... però és el mateix cel qui s'il·lumina.

11 de març – diumenge

Le jour a vaincu la nuit, Jean Gabriel Periot 20min, 2015, França.

Diverses persones comparteixen els seus somnis amb nosaltres, finalment ens adonem que són interns d'una presó.

Someone to love, Cristina Nuñez, 24min., 2011, Espanya, Suïssa.

Una dona ens explica la seva deriva vital. Amb moments d'absoluta pèrdua i precioses trobades, i amb el rerefons de la mort de la seva mare.

Così l'Italia ha lasciato annegare 60 bambini

Fabrizio Gatti, 10min 2017, Itàlia.

Imatge del mar i gravacions d'àudio d'una conversa en la qual un vaixell de refugiats que s'està enfonsant demana ajut a la policia costanera i rep com a resposta un laberint burocràtic, fins al silenci final.

Belogorsky, Vincent Moon, 11min 2014, Rússia.

Un ritual ortodox en el majestuós monestir de Belogorsky, el monestir-cova més gran de Rússia.

Dar al Ajira, abu ali, 5min, 2004, Marroc.

Una persona ens parla del procés de descomposició del cos, amb certa alegria i tendresa.

Familia chechena, Martín Solá, 65min, 2015, Argentina, Txetxènia.

Abubakar té 46 anys i participa als Zikr, ritual que fan els musulmans sufis txetxens. A cada Zikr s'arriba a l'èxtasi i per Abubakar és un exorcisme, un alliberament de tot allò que ha patit aquest poble durant tants anys d'ocupació. Un acte de resistència on es reuneixen amb els seus morts. On es reuneix amb allò Real.

Agraïments:

Palmar Alvarez-Blanco, Si Abdelmumin, Wadud Sabaté, Marco Antonio Regueiro, Inka Martí i Jacobo Siruela de Atalanta ed, Alex Muñoz, Neus Buira, Carlos T. Mori, Fina Sensada, Toni Cots, Jeorjia Tsisme, Vincent Moon, Alex Gato, Rosa Serra, Verónica Baena, Eva Reyes, Nuria Rodríguez, Céline Pimentel, Genoveva Gómez, Denise Cordhome, i a tot l'equip del CCCB.

A Thierry de Cordier per la imatge i a la Galeria Xavier Hufkens.

A totes i tots els autors de les visions (vídeos) i dels sons: Carlos Gómez, Víctor Turull, amb la col·laboració d'Anima Quarz.

A totes i tots els que ens han enviat textos i reflexions sobre aquesta experiència.

A totes i tots els que se n'han anat.